

MYSTERIE

NGUYEN NGOG LOAN: HELD, MOORDENAAR OF SLACHTOFFER?

In een *Mysterie* gaat de leerling aan de slag als 'historisch onderzoeker'. Daarmee is *mysterie* een van de meest motiverende en krachtige activiteiten binnen Actief Historisch Denken. Een *mysterie* gaat altijd over een uitdagend probleem of dilemma. Dat *mysterieuze* probleem vraagt om onderzoek en een oplossing. Het onderzoek gebeurt aan de hand van kaartjes met informatie. Daarmee gaan de leerlingen aan de slag.

Een '*Mysterie*' laat leerlingen:

- argumenteren en redeneren
- identificeren, classificeren, ordenen en relateren
- naar elkaar luisteren, begrijpend lezen, onderzoeken en inleven
- samenhangen ontdekken
- de dimensie 'tijd' ervaren

Onderwerp	De Vietnamoorlog en het Tet-offensief
Activiteit	Leerlingen gebruiken losse strookjes tekst om de centrale vraag in dit <i>mysterie</i> op te lossen
Tijdsduur	De werkvorm duurt 50 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw havo/vwo In de klas zijn het Tet-offensief en het bestaan van de Vietcong behandeld.
Instrueren	Wat: in tweetallen proberen te achterhalen of Nguyen Ngoc Loan een held, moordenaar of slachtoffer genoemd kan worden. Hoe: samen, aan de hand van informatie uit bronnen, centrale vragen proberen te beantwoorden Waarom: zo leer je nog meer over de verhoudingen tussen de Vietcong en Zuid-Vietnam (en Amerika)
Uitvoeren	In deze <i>mysterie</i> nemen de leerlingen de rol aan van een journalist van <i>The New York Times</i> . De krant besteedt aandacht aan de Vietnamoorlog aangezien de oorlog 40 jaar geleden is geëindigd. De leerlingen moeten in die rol een fictief artikel schrijven over één van de bekendste foto's uit die oorlog. Op deze foto wordt Nguyen Van Lem doodgeschoten door Nguyen Ngoc Loan. Het is aan de leerlingen om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van deze gebeurtenis. Dat doen ze in twee rondes. In het eerste deel krijgen de leerlingen westerse bronnen aangereikt die vertellen over het Tet-offensief, de Vietnamoorlog en de moord op Nguyen Van Lem. Al deze bronnen laten zien dat Nguyen Ngoc Loan een held was. Leerlingen moeten na het uitvoeren van dit eerste deel een formulier invullen met vragen. Vervolgens begint de tweede ronde. In die ronde krijgen leerlingen een envelop met niet-westerse bronnen. Ook in deze bronnen gaat het over het Tet-offensief, de Vietnamoorlog en de moord op Nguyen Van Lem. Nu wordt de daad van Nguyen Ngoc Loan verafschuwd en wordt Nguyen Van Lem onschuldig neergezet. Nguyen Ngoc Loan is nu opeens een moordenaar. Ook nu vullen leerlingen een verkorte

vragenlijst in. Is hun mening veranderd? Wat zegt dat over de invloed van niet-westerse bronnen?

Nabespreken

Wat: wat heb je geleerd? Welke ontwikkelingen zie je?

Hoe: hoe hebben jullie het gedaan? Wat deden jullie waardoor het goed ging?

Waarom: hiermee krijg je een beeld van het Tet-offensief en de Vietnamoorlog in zijn geheel.

Literatuurverwijzingen:

- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.

MYSTERIE

NGUYEN NGOC LOAN: HELD, MOORDENAAR OF SLACHTOFFER?

Het is 1 februari 1968, één van de eerste dagen van het Tet-offensief. De Verenigde Staten stonden er op dat moment slecht voor. De Noord-Vietnamezen slaagden erin steeds vaker de Amerikanen te verslaan. Enkele jaren eerder waren de Verenigde Staten begonnen met zowel een lucht- als een landoorlog. In die luchtoorlog werden veelvuldig bommen op Noord-Vietnam gegooid. Toch mislukte deze luchtoorlog, vooral omdat Noord-Vietnam steeds meer soldaten en wapens naar het Zuiden stuurde. Ook de landoorlog mislukte. Aan het eind van het jaar 1965 waren er 180 000 Amerikaanse soldaten in Vietnam aanwezig. Maar de Amerikanen konden de Vietcong en de Noord-Vietnamese soldaten in Zuid-Vietnam niet uitschakelen. Vooral omdat de prestaties van de Zuid-Vietnamese soldaten achterbleef en de Noord-Vietnamezen veel successen boekten met hun guerrillaoorlog. Uiteindelijk stonden de Amerikanen moedeloos tegenover de Noord-Vietnamezen. Dat werd tijdens het Tet-offensief maar al te duidelijk. Tijdens dit offensief vielen Noord-Vietnamezen en vooral de Vietcong een groot aantal Zuid-Vietnamese steden en Amerikaanse bases tegelijk aan. Ondanks het feit dat het Tet-offensief werd afgeslagen, sloeg de stemming in de Verenigde Staten direct om. Het was duidelijk geworden dat de Verenigde Staten Zuid-Vietnam niet onder controle hadden. Bovendien was gebleken dat de Vietcong ook in de steden verzetskernen had opgebouwd. Daardoor raakten veel Amerikanen ervan overtuigd dat de Verenigde Staten de oorlog niet konden winnen.

Stel: je werkt voor *The New York Times*. De redactie is bezig met een serie artikelen over de Vietnamoorlog omdat het 40 jaar geleden is dat de Vietnamoorlog ten einde kwam. Jij besluit om je te gaan richten op één van de bekendste oorlogsfoto's ooit gemaakt. Op deze foto is te zien hoe een man, genaamd Nguyen Van Lem, werd vermoord door Nguyen Ngoc Loan. Hoe ga je ervoor zorgen een volledig beeld van de situatie op de foto te schetsen? In deze *mysterie* ga je antwoord geven op de volgende vraag: Was Nguyen Ngoc Loan een held, moordenaar of slachtoffer?

Deelvragen:

- Wat gebeurde er tijdens het Tet-offensief?
- Wat was de rol van Nguyen Ngoc Loan en Nguyen Van Lem tijdens het Tet-offensief?
- In hoeverre wordt het in de bronnen geschetste beeld van Nguyen Ngoc Loan en Nguyen Van Lem bepaald door de standplaatsgebondenheid van de bronnen?

MYSTERIE

NGUYEN NGOC LOAN: HELD, MOORDENAAR OF SLACHTOFFER?

Bronnen ronde 1

1 Eddy Adams (de maker van de foto) zei later in een interview over Nguyen Ngoc Loan: 'De man was een held, Amerika zou moeten rouwen. Ik haat het dat hij in de anonimiteit sterft.'

3 Na de dood van Nguyen Van Lem stelde een Zuid-Vietnamese rechter: 'De executie van Nguyen Van Lem door Generaal Nguyen Ngoc Loan kan gezien de bijzondere omstandigheden gerechtvaardigd worden.'

5 De Internationale Controle Commissie voor Vietnam meldde: 'De Noord-Vietnamese regering tracht door agressieve activiteiten de Zuid-Vietnamese regering omver te werpen. De Amerikaanse militaire hulp aan de Zuid-Vietnamese regering is een gevolg van de Noord-Vietnamese agressie.'

7 De foto is genomen op 1 februari 1968 in Saigon (Zuid-Vietnam), ook wel bekend als Ho Chi Minh stad. De foto werd gemaakt op dag 2 van het Tet-offensief waarbij meer dan 80 000 Noord-Vietnamezen onverwachts verschillende Zuid-Vietnamese steden aanvielen.

10 Nguyen Van Lem was onderdeel van de zogeheten Vietcong *death squad*, belast met het vermoorden van politieofficieren van de Vietminh.

12

De dag voor de moord op Van Lem: het massagraf in Zuid-Vietnam.

2 De Amerikaanse historicus Arthur Bernstein over het einde van de Vietnamoorlog: 'De Amerikanen hebben niet zozeer de oorlog in Vietnam verloren, ze zijn er alleen niet in geslaagd om het communisme omver te werpen. Om die reden hebben ze zich teruggetrokken, maar dat is absoluut niet hetzelfde als verliezen.'

4 Nguyen Van Lem werd gevangengenomen in de buurt van een massagraf met 34 lichamen van Zuid-Vietnamese burgers.

6 Kolonel Tran Mihn Cong, een Zuid-Vietnamese strijder, vertelde in een interview: 'Generaal Loan is een geschoolde Zuid-Vietnamese generaal. Hij is dapper, eenvoudig, gul en getalenteerd. Hij is een echte held van ons land.'

8 Nguyen Ngoc Loan heeft later in een interview aangegeven dat zijn actie te rechtvaardigen is omdat de gevangene het hoofd was van een terroristische groepering. De gevangene zou verantwoordelijk zijn voor de moord op de familie van één van de Zuid-Vietnamese politieagenten. Zo zei hij later: 'Deze mannen vermoorden veel mensen. Ik denk dat Buddha mij wel vergeeft.'

11 Na het einde van de Vietnamoorlog, waarbij de Noord-Vietnamezen Zuid-Vietnam innamen, vluchtte Nguyen Ngoc Loan naar de Verenigde Staten. Hier begon hij in de anonimiteit een pizzeria.

13

Nguyen Ngoc Loan gewond geraakt de dag voor de moord op Van Lem.

MYSTERIE

NGUYEN NGOC LOAN: HELD, MOORDENAAR OF SLACHTOFFER?

Bronnen ronde 2

14 Een Vietnamese historicus over het einde van de oorlog: 'De communisten hebben overwonnen. Het waren de Verenigde Staten die de oorlog hebben verloren. Niks terugtrekken, ze hebben verloren.'

16 De belangrijke Noord-Vietnamese leider Vo Nguyen Giap zei in 1961: 'Het communisme, op basis van de principes van het Marxisme-Leninisme, zal overwinnen.'

18 Nguyen Thi Lop, de vrouw van Nguyen Van Lem, zei in een interview: 'Die foto [verwijzend naar de foto van de moord op Van Lem] heeft ervoor gezorgd dat de Amerikanen zich tegen de oorlog keerden. Hij [Van Lem] zou blij zijn om te zien dat zijn doel zou zijn bereikt: een socialistische staat, zonder buitenlandse inmenging'

20 De Noord-Vietnamese dichter Nguyen Chi Thien schreef in 1975:
O South Vietnam ever since that day of your loss
I have experienced a thousand, ten thousand agonies (kwellingen)!

22 De positie van Nguyen Ngoc Loan wordt betwijfeld door hedendaagse Vietnamese historici. Zo was Loan een goede vriend van de vicepremier Nguyen Coa Ky. Loan was door Ky als hoofd van de politie aangesteld.

24 Ho Chi Minh, president van Noord-Vietnam, zei in 1965: 'Vietnam is één land, het Vietnamese volk is één volk. Als zoons en dochters van hetzelfde vaderland zijn zij die in het noorden wonen verplicht de vaderlandslievende strijd die door de mensen in het zuiden tegen de Amerikaanse agressie wordt gevoerd van ganser harte te steunen.'

15 Een Noord-Vietnamese bron over de moord op Van Lem: 'Wat Van Lem niet wist op de dag dat hij werd vermoord, is dat hij, naast zijn twee dochters, een zoon zou krijgen. Zijn vrouw was net een maand zwanger.'

17 De goede verstandhouding van Loan met de vele gevallen in Zuid-Vietnam en zijn opvliegendheid kunnen worden gezien als oorzaken voor de moord op Van Lem.

19 Een Aziatische stem tegen de dominotheorie: 'Als Aziaat ben ik me bewust van de aantrekkingskracht en de dreiging van het communisme en ik zou geneigd zijn om die richting in de politiek te steunen die naar alle waarschijnlijkheid een uitbreiding van het communisme zal voorkomen. Maar ik geloof niet dat het communisme *de* stroming van de toekomst is.'

21 De dochter van Van Lem, Nguyen Thi Lop, zei in een interview: 'We hebben er alles aan gedaan om informatie te krijgen over waar het lichaam van mijn vader is', niet veel later barst ze in huilen uit.

23 In een interview zei Nguyen Thi Lop, de vrouw van Nguyen Van Lem: 'Ik zou het kunnen begrijpen als het een Amerikaan was. Maar het was een Vietnamees die mijn man op barbaarse wijze heeft gedood. Hoe kan ik hem vergeven?'

25

De vrouw van Van Lem met de krant van 1 februari 1968, gemaakt in 1988.

MYSTERIE

NGUYEN NGOG LOAN: HELD, MOORDENAAR OF SLACHTOFFER?

Vragenblad na ronde 1

Nu dat je de eerste ronde van het *mysterie* hebt voltooid, beantwoord je de volgende vragen alleen.

1. Was de Vietnamoorlog een burgeroorlog, opstand of ideologische oorlog? Licht je antwoord toe.

---

2. Wie worden er op de foto vertegenwoordigd?

---

3. Om welke reden zou je kunnen twijfelen aan de objectiviteit van de foto?

---

4. Op welke manier zou de foto als propaganda kunnen worden ingezet?

---

5. In hoeverre is de foto representatief voor de Vietnamoorlog?

---

6. Bedenk op basis van de bronnen uit de *mysterie* een bijschrift voor de foto.

---

7. Is Nguyen Ngoc Loan een held, moordenaar of slachtoffer? Beargumenteer je antwoord.

MYSTERIE

NGUYEN NGOG LOAN: HELD, MOORDENAAR OF SLACHTOFFER?

Vragenblad na ronde 2

Nu dat je het *mysterie* hebt voltooid, beantwoord je de volgende vragen alleen.

1. Op welke manier zou de foto als propaganda kunnen worden ingezet?

---

2. Bedenk op basis van de bronnen uit de *mysterie* een bijschrift voor de foto.

---

3. Is Nguyen Ngoc Loan een held, moordenaar of slachtoffer? Beargumenteer je antwoord.
